

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносити: в Австрії:

на цілий рік 24 K
на пів року 12 K
на чверть року 6 K
на місяць 2 K

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — 3 Русланових польвів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в па-
сажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лиш: а
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від подат. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіс-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesення по 30 сот. від стрічки

Перед бурею.

(Δ) Певного рода успокоєне, що прояви-
ло ся минушого тижня в міжнароднім по-
ложенню з оглядом на сербско-австрійський
спір, не було, як показує ся нічим иншим
як тишиною перед бурею. Політичний овид
залигли знов зловіщі хмари, а останні вісти
вказують на те, що спір сей годі буде пола-
годити мирною дорогою. Європейські великі
держави не перестають виправді заваяти своєї
миролюбивості і накликають сербске прави-
тельство до отямлення. Однак всі ці заперен-
ня миролюбивості не мають дійсного значін-
ня і не заслугоють на поважну увагу. В ро-
сійській і французькій амбасаді у Відні оціню-
ють положення міжнародне вельми песімі-
стично. Може бути, що сей песімізм урядо-
вих російських і французьких кругів не відпо-
відає зовсім дійсності а гірша бесіда петер-
бурських і парижських дневників може має ме-
тою лише виміркувати становище Австро-
Угорщини. Однак на всякий спосіб з оглядом
на трудність міжнародного положення така
бесіда сих дневників є вельми знаменна.

В першій ряді заострене положення тре-
ба приписати нечуваному визиваючому по-
ступованню білгородської дипломатії, не при-
ступної для ніяких розумних поглядів. Незви-
чайну миролюбивість нашого монарха і полі-
тичних керманців вважають в Білгороді
слабосильністю а бундючній сербській політиці
глузують з терпеливості нашої монархії. Оче-
видно годі зовсім оправдати сю безконечну і
безмірну терпеливість, бо она у великій ча-
сти причинила ся до сего визиваючого ста-
новища сербських політичних кругів і серб-
ського дневництва, котре посміло вельми
обидливим способом нападати на нашого на-
слідника престолоа. Наша монархія за довго
займала великодушне становище супроти
Сербії, приймала терпеливо всякі обиди і ви-
зивання і приглядала ся, як Сербія ногами
топтала всякі постанови міжнародного пра-
ва, та намагала ся нашу монархію поставити
неминучо перед довершеним фактом. Се ве-
ликодушне, до неможливих границь посунене
терпеливе поступоване монархії супроти Сер-
бії було похибкою і довело до тих наслідків,
які тепер бачимо.

З оглядом на таке становище нашої мо-
нархії здавало ся дипломатичним керман-
чам Сербії, що можуть собі дозволити на нехто-
ване найперших засад міжнародного права.
З представниками монархії, консулами, посту-
пають там неначе би із шовгунами, вязять
їх і не допускають, щоб наше правительство
могло прямо порозуміти ся з ними.

Оден консул був приневолений ратува-
ти ся побігом перед сербською насилою, а ин-
ший знов, Прогаска, від трох тижнів увязне-
ний сербськими жовнірами і як деякі вісти
запевняють, тяжко ранений, а може і убитий.
Всі можливі змагання наших дипломатичних
кругів, щоб змусити сербів випустити ся,
що з ним діє ся, показали ся безуспішними.
На запит не нашого міністерства загр. справ
дає міністер предсідник Пасич винимаючи від-
повіді і заспокоює ся тим, що генерал Йова-
нович з військових причин не може допустити
до прямого порозуміння нашого міністер-
ства загр. справ із своїм консулом в Призрені.
Се є очевидне глузovanje з нашої мо-
нархії.

Супроти того насуває ся питання, як дов-
го Австро-Угорщина думає, що займати вижи-
даюче становище, котре підкопує її повагу в
Європі. В Парижі, Петербурзі і Львові ви-

кликують се насмішкю, а в Римі і Берліні
споглядають з невдоволенням на сю безконеч-
ну терпеливість. Нема сумніву, що ніхто в
Австро-Угорщині не бажає війни, але тим
менше не бажає ніхто, щоб Сербія дальше
так за ніс водила монархію, бо вже досить
сего глузovanja і бундючності.

Політика проволоки збільшає лише не-
безпеку, і може кожного дня довести до гір-
шої запутаности. Вжеж Австро-Угорщина є ве-
ликою державою, добре уоруженою, фінансо-
во приготовленою, а мимо всіх внутрішньо-
народних спорів є політично так скріпленою,
що не потребує уступати місця бундючності
сусідові, котрому несподівані успіхи заверну-
ли-голову перед усякими розумними прига-
дками. Наша монархія ще не втратила довіри
до себе і зуміє ще здобути собі належне по-
важане. Найновіші події повинні послужити
поурокою для нашої монархії. Триполітанська а
тепер балканська війна стають певним дока-
зом, що скорі рішення се половина побіди.
Терпеливість вичерпала ся до краю, а вели-
кодушний наш монарх в розмові з визначним
державником, запереняючи его про загально
відому свою миролюбивість, зазначив: „wir
können uns doch nicht alles bieten lassen!“
що її терпеливість і миролюбивість має свої
границі.

Австро-угорський посол в Білгороді, Угрон,
зажадав від сербського правительства в спра-
ві консула Прохаски вияснення протягом 24 х
годин, а коли се вияснене, не вдовольня на-
шого правительства, тоді оно промовить ин-
шим способом.

Росія, на котру бундючна Сербія покла-
дає свої надії, неприготована на війну, а є
незовсім користне фінансове положення і вну-
трішній розстрій і розлад не будуть одушев-
ляти міродатних чинників російських до воєн-
ної розправи а також союзниці Росії, Фран-
ція й Англія, не будуть заохочувати її до
війни непевної. Тимто зрозуміла річ, що кер-
манці тридержавного порозуміння також зая-
вили для отверзения Сербії, що не може чи-
слити на їх поміч. Они бачать, що положення
Австро-Угорщини поважне і сильне. В союзі
з Німеччиною й Італією не має чого страха-
ти ся нападу з якого небудь боку а сила три-
державного союзу покаже ся так могутюю як
в 1909 році. Наслідком пересунення француско-
англійської флотії на Середземне море Італія
прямо приневолена держати ся Австро-Угор-
щини і боронити інтересів нашої монархії на
Адрії, котрі є заразом інтересами Італії.

Австро-Угорщина заявила Сербії, що ба-
жає з нею оставати в приятних взаєминах,
вказувала їй дорогу для вдоволення її госпо-
дарским змаганням, але заразом зазначила,
що не думає зречи ся своїх прав і своїх жи-
тєвих інтересів на Балкані.

Тепер черга прийшла на Сербію зазна-
чити, що она хоче покористувати ся приятни-
ми взаєминами з Австро-Угорщиною, або що
їх зриває.

Шляхта на Україні.

Переживаємо справді цікаву фазу нашого
розвитку. Непрошені опікуни з тамтого і того
боку кордону розчибають ся страх над нами.
„Интересують ся“ нашою історією, наукою,
літературою, доходять у своїх „студиях“ до
такої скрупульности, що й наша назва не
дає їм спокою а всі їх „досліди“ стремлять
до одного: що ми — не ми, не тим, чим бу-
ли, чим єсьмо і чим хочемо й надаліше бути,

але тим, чим они хотіли би нас мати, та чим
їм одиницею моглиб принести користь. Поля-
ками або Москалями.

Та й справді... Чомуб не пробувати!

Чи з нас може не гарний матеріал?

Куди лиш в історії поглянемо, в тій
правдивій, основній, неспалшованій історії —
всюди побачите нас, і в обороні всієї Європи
перед невірними і в ширеню християнства і
культури між дикунами і невірними, і в євро-
пеїзованню на пів дикої і монгольської Москов-
щини, і в ратованню занепавшої Польщі, всю-
ди побачите нас, нашу енергію, нашу силу,
наше житє, та лиш все для них, все для чу-
жих — а нічо для себе самих!

Так, так!

Так було в давних часах, так було й
пізнійше, так було й недавно, так ще робимо
й до нині!

Чи може не правда?

Давіть на жите!

Станулисе на ноги. Пробудилисьмо ся.
Зірвалисьмо ся до жита. Оглядаємо ся довко-
ла себе а нас так мало, так дуже мало.

Ніби „самосвідомість національна“ ро-
сте — зростає, а споглянеш тверезійше, так
є, як і бувало.

Не одиниці, ні десятки, но сотками наші
і тут і там то польщать ся, то московщать
ся і стають часто-густо тими завзятими яни-
чарами супроти нас самих.

І дивись ся доокруги себе і не можеш
вийти з дива. Батько ще ходить до церкви —
син найзавзятійшим ворогом нашим, найді-
яльнійшим членом Т. S. L. Брат один щирий
Українець — а другий знов всепопаяк, сипле
мов з рукава літературними брошурами, а все
для чужих, вічного для своїх.

Дідо руским священником — батько вже
лиш „gente Rutenus“ — сини вже „чистої
крови“ Поляки.

Мати ще Русинка, у великі свята хо-
дить ще й до церкви а синів виховує тота
сама мати на завзятійших Поляків і то все-
попаяків.

Родичі Русини, братя патриоти, а їх се-
стра проголошує зівсім явно „засад“: „Za
Rusina nigdy bym nie wyszła, bo ja Polka“.

І перейдеш так в думці населення малого
містечка галицького — Боже! Не отямиш ся
з диву! І той і сей і тамтой і пятий і деся-
тий і п'ятдесятый, а ще гірше жєнщини,
всьо то колись наше для нас затратило ся і
випроваджують нові покоління у світ уже зі-
всім не наші.

І ми маліємо і стоплюємо ся, а инші
зростають!

Та не лише з польської сторони грозить
нам небезпека.

Ще гірше і тяжше точить нас свій вла-
сний червак, затрований царє- і православем.

Ненаситний і кровожадний мольох півно-
чи забрав ся до нас таки на добре.

По тамтїм боці кордону суне ся гроза ви-
народовля скрим кроком на цілій Україні.
Гроза є та тим страшнійша, що нагінка йде
правами усанкціонованими безправствами, а
ради на се ніякої.

Но і у нас під тим зглядом не лучше.
Ріжниця лиш така, що акція на нашу заги-
біль іде роботою підпольною. Приманчивий
рубель сунєсь невидимо сотками тисяч у на-
шу країну і ширить зраду, гниль і демора-
лізацію!

Кількож то у нас інтелігенції через се
убуло! Кілько то нашої молодєжи нам зви-
хнуло ся, загинуло, затратило ся!

Кілько дітий ще нерозумних відчувує ся
від свого народа і виховує ся їх в душі зов-

сім ворожим і до Церкви, і до народа, і до
свої власної країни!

А о міщанстві, селянстві, чи нам не
думати? Чи гідь отєя мерзеного рублєхпа-
ства і тут не загніздилась?

Не обманюймо себе. І тут нам ґрунт у-
суваєсь. І несумлінна агітація вже доробила ся
сего, що цілі села „руські“, що простий селя-
нин „православний“, перенятий злобою і не-
навісттю до своєї Церкви, народа і держави
і тужно споглядає у будучину, коли то білий
цар злетить ласкаво і возьме его під свої „опі-
кунчі крила“. І ми дальше маліємо.

У тім невідрадінім нашім стані свитає
нам новий гарний луч на красну будучину.
Ото прибуває нам нова сила, на яку ми не
числили, вже таки призабули, наша таки пи-
тома шляхта, в якій таки сумління відозвалось,
кров розіграла ся і она отямилась.

Тота сама українська шляхта, котра в ча-
сах нашого політичного упадку для нас затра-
тила ся і будьто спольщилась ся, будьто змо-
сковщила ся, вертає тепер на лоно свого на-
рода і вказує своїм низшим верствам: ди-
віть, де ваше місце — радів не опускайте!

Що більше?

Хотий гурток їх невеличкий на разі —
раді би они потягнути за собою й загал своїх
прочих братів винародовлених, раді би враз
з ними повернути на лоно відроджуючого ся
народу, бож і они кров від крові і кість від
кости українського народу — его нероздільна
частина, яку силою відорвала колись від рід-
ного коріння польська державність, кладучи на
них пізнійше видане пятно відступства: поль-
ску державність і чужу культуру!

І в хвилі, коли саме наше житє пішло
скоршою ходою, насунулось їм, тій нашій
майже страчений шляхті, питання, чи справді
они самі мають лишити ся для того величез-
ного дерева нашого народу, тим одиницею
стовбуром — мертвим, спорохнїлим, якого
уже нічо не зможе оживити і відродити!

Та ні!

Не хотять они полишити ся між своїм
народом гнилими колодами чи ворожими ко-
льоністами. Як на Україні, так й в Галичині
думка навернення між ними не від нині тліє і
тут і там реалізує ся.

Бо коли самі розсївши ся між україн-
ским народом, самі не працюють фізично, а
лиш живуть з праці народних мас того укра-
їнського народу, то й їх обовязком було вже
давно звернути сему народови свій довг в
формі культурних вартостей!

Не оглядаючи ся взад й не ідучи слїда-
ми своїх предків, котрі колись в добі загаль-
ної української руїни, на лівім березі Дніпра
приняли культуру російську, а на правім —
польську, уважають они своїм обовязком від-
купити їх вину і в міру сил причинити ся
до відродіння того народу, з якого — кажучи
словами „Щасного Гербурта“, „кров узяли
свою“ і на якого батьківщині сидять від
віків.

Працю національного осявідомлення роз-
почали від себе.

Не злякало їх се, що їх число ще мале,
дуже мале, що на то скажуть їх брати, які
дальше потапають у чужім морі.

Свобідно і сьміло покладали они собі пи-
тання:

... що ми?

Чиї сини? Яквих батьків?

Ким, за що закуті?!!!

і ще сьмілійше, щирійше і чеснійше відпові-
ли у обширній книзі пам'ятковій в честь: Ве-
лодимира Антоновича, Павліна Сьвєнціцького і
Тадея Рильського п. а. „Z dziejów Ukrainy“.

Діло справді монументальне і надто важне, щоби ним от так в одній короткій статі зайняти ся і надто цікаве, щоби его лиш там декількома банальними фразами збути.

Сама ціна книжки (14 корон) і об'ємність матеріалу (676 сторін в форматі 4^о) не дає запоруки, щоби загал як наш так і польський ві змістом її познакомив ся.

То й не без користи остане, коли й ширший загал дещо більше о ній довідає ся.

Заки однак до згаданого діла звернемо ся, треба розібрати, яку участь мала шляхта на Україні в житті нашій, тай і яке її становище в сучаснім нашій положенню суспільнім...

4-ка.

Просимо домагатися „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привертати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

З делегацій.

На онодішнє засіданє австрійської делегації прибув покликаний на місце гр. Вальтерскіршена дел. др. М. н. Т х о р ж н і ц к и й. Дел. Хоц промовляв за тим, щоби справу консуля Прохаски відступити роземному суду в Газі.

Підчас дальшого засідання промовляв шеф секції М а к х і о і заявив іменем несприятного міністра заграничних справ, що у вторник вечером наспіла телеграма від нашого посольства в Білгороді з донесенням, що сербське правительство згодило ся на намірене зі сторони Австрії вислання урядника міністерства заграничних справ до Прізрені в цілі розслідування цілої справи. Се уможливило привертення комунікації з консулем і імовірно найде ся підстава до предметового трактування цілої справи.

Дел. Б е р н р а й т е р вказав на потребу розв'язання аграрної справи в Босні і Герцоговині, та на потребу розвитку шкільництва.

Спільний міністер скарбу др. Білінський сказав, що задачок монархії буде побудоване залізничної лінії до Санджака і аж до Солуня, а також зміна залізничної на нормально-шляхову на шляху Сараєво-Увач. В аграрній справі признає потребу реформи законодавства о власненню кметів, в шкільній справі зазначив, що першим домаганням є підтримування народного шкільництва, щоби зменшити число аналіфбетів. В справі віроісповідання є лише оден вихід, т. є повне рівноправненє всіх трех віроісповідань. Що до т. зв. сербської резолюції, зазначив міністер, що поповнено в ній правно-державну похибку, бо звернено критику проти монархії, чого не можна допустити. Належить се осудити, тому що Боснія і Герцоговина є неподільною частиною монархії і є мешканцям не вільно висказувати ся про монархію, як про когось третого. Міністер буде старати ся удержати Сербів при спільній праці з соймовою більшістю. Поступованє Сербів є тим неприемним, що в се ті самі Сербі, котрих трактовано як найприязливіше і що соволяли сю похибку в тяжкій для монархії хвилі. З сего не виходить, щоби політичні відносини в Босні і Герцоговині були не користні. Більшість населення поводить ся зовсім вірно і лояльно. Що до участі населення в війні, то до 17. с. м. лише 171 осіб переступило границю, щоби взяти участь в війні по сербській чи турецькій стороні. Одиноким щасливим середником розв'язки сербської справи є добра адміністрація Босні і Герцоговини.

По дальшій розправі прийнято боснійські кредити і приступлено до розправи над військовою ординарією.

Дел. П р і ш н і ц виступав остро проти основаня австрійським Тов. „Скода“ фабрики армат в Петербурзі.

Шеф секції міністерства заграничних справ відповів на запит дел. Берерайтера в справі консуля Прохаски, заявляючи, що на піднятий енергійний крок посла Угрова зсидило ся сербське правительство на вислання одного функціонаря австро-угорського міністерства заграничних справ до Прізрені в цілі розслідування справи. Тим уможливлено безпосереднє порозумінє з консулем.

На вчерашнім засіданні австрійської делегації підчас дальшої розправи над військовою ординарією забрав слово дел. др. Кость Л е в и ц к и й і домагав ся видання нового

закону про постої, котрий то закон зменшив би по змозі тягарі, які військові постої наклали передовсім на рілнничє населенє; дальше домагав ся більшого узгляднюваня рілнничого населеня в справі відпусток підчас жнив, острого караня всяких знущань над войками і предкладав делегаціям статистицих виказів в тій справі; пошанованя рускої мови як полкової, заведеня науки сеї мови у всіх тих кадєтських школах, в котрих вже є заведена наука польської мови, та покликаня в тій цілі відповідних учительських сил. Жалував ся на упослідженє гр.-кат. духовенства і питає, чому військові влади не дозволили руским просвітним товариствам завести курси аналіфбетів в армії. Застереженого в засадничих законах народного рівноуправненя не переведено фактично зглядом Русинів. Русини домагають ся, щоби їх трактовано, як нарід рівноуправнений з Поляками. А що з їх протестами не числено ся, Русини уважають се за знак, що навіть в теперішних поважних часах зречено ся піддержки зі сторони українського народу і тому займають відповіднє до сего становище. Дуже важною для інтересів монархії на сході є справа заснованя українського університета у Львові; ту справу належало вже раз полагодити.

Бесідник звернув увагу правительства на небезпеку російської агітації в Галичині і на змаганя російських націоналістів що до Галичини. Хоч Русини все те, що одержали для розвитку свого народу, самі собі здобули, дають мимо сего величезні суми на військо а їх сини відначають ся в війську посвяченєм і способностями, що військовий заряд зазначає в признаннє при кожній нагоді. Щоби однак армія була перенята правдивим запалом, треба кождому народови віддати се, що его. Тимчасом австрійська держава не узгляднює інтересів всіх своїх народів, інтереси українського народу ігнорувє, ба навіть нарушує. Тому також не може домагатися ся від сего народу сердечного відданя, або особливої оборони своїх інтересів. Тому також бесідник повторює своє упімненє під адресою Австрії, щоби старала ся так ділати, щоби опісля не було за пізно.

По промові дел. Бялого, Хоца, Бидржеївича, Томашка і Юкля головну розправу замкнуло, після чого промовляв звітник п. Козловський. Військова ординарія — говорив бесідник — виказує зріст видатків о 22,391,081 корон, підчас коли в загальних видатках на військо є до занотованя зменшенє видатків о 24 мільонів корон. Се зменшенє не є однак постійне, бо на 1914. р. винесе запотребованє на закупно воєнних матеріялів і переведенє фортифікаційних заряджень 41'6 міль, а на 1915. р. 41'8 міль корон. Ті квоти є частию суми 125 зглядно 250 міль, з чого в 1912. р. вставлено до бюджету 41'6 міль корон, лише на 1915. р. нічого. Обговоривши загально причину уружень всіх великодержав, просив бесідник військовий заряд, щоби придержував ся заклучення в звіті гадок, що інтереси населеня на військовім полі повинні бути на рівні узгляднені з інтересами армії як для добра населеня так і в добре зрозумілім інтересі самої армії.

Після сего прийнято в голосованні військовою ординарією і екстраординарією.

Міністер війни А в ф е н б е р г відповів на ряд запитів, відтак дякував делегатам за вискази довіри для армії, які в тих поважних часах є подвійним усвоєнем. В тих поважних часах повинні всі, свідомі чи несвідомі небезпеки, войки чи цивільні гуртувати ся разом під девізом: viribus unitis.

На тім засіданні замкнуло; слідуюче і остане нині.

На засіданні угорської делегації дел. Н а д ь вніє запит в справі консуля Прохаски. Він запитав також, чи правдиві є вісті, що на консуля Прохаску напали сербські войска по занятю Прізрені, та що Сербі вдерли ся до его дому, та поубивали жєнщини і діти, а его самого поклічено, чи навіть убито.

Шеф секції В і к е н б у р г в заступстві міністра заграничних справ заявив, що сербське правительство згодило ся на безпосереднє порозумінє австрійського правительства з Прохаскою, так що в середу по полудни удав ся урядник міністерства заграничних справ через Білгород до Прізрені.

Дел. Н а д ь прийняв сю відповідь до відома і висказав надію, що ся справа чим скорше вяснить ся, а Австро-Угорщина одержить відповідну відплату.

На вчерашнім засіданні угорської делегації

цій повідомив предсідник про уродини сина архієпи. Карла Франца Йосифа, та що іменем делегації переслав желаня.

По дальшій нараді ухвалила делегація бюджет маринарки, а відтак бюджет армії.

Слідуюче засіданє нині.

Політичний огляд.

Вибори до IV російської думи. Сьвіжо переведені вибори до IV. думи видали ось такий вислід: послів з правіці вийшло 163, націоналістів 64, октобрістів 80, поступовців 28, кадєтів 56, крайної лівіці 26, Поляків 15, разом 432.

Коли порівнаємо ті висліди з виглядом попередньої думи, одержимо такі числа: правіця здобула нових 112 мандатів, а кадєти 4 мандати. Зате втратили передовсім октобрісти і націоналісти, а відтак і поступовці і крайна лівіця (соціалісти і трудовики). Іменно: націоналісти втратили 25 мандатів, октобрісти 56, поступовці 11, а соціалісти 4 мандати. Висліди сї вельми замітні.

Четверта дума буде ще більше реакційною, чим єї попередниця. Правіця з націоналістами творить ме більшість 227 послів, а правіця з націоналістами і октобрістами буде розпоряжати кваліфікованою більшістю двох третин послів. Реакційні живля будуть отже всевладними панами положеня! Замітною чертою останних виборів є се, що підчас коли російські націоналісти виратували всі свої „голови“ — октобрісти не лише що чисельно вийшли тут побіджєними, але також вийшли і що до якости з кампанії вельми ослаблені. Підчас коли гр. Вол. Бобрінський, Павло Крупенький, Балаших і ославлений Пуришкевич зуміли перевести свої кандидатури — октобрісти втратили майже всі свої чільні личности. Пропає в Москві предсідник стороництва Олександр Гучков, пропає і визначні провідники стороництва: Анрен, Лєрхе, Голіцин і Глебов.

Війна на Балкані.

Австро-Угорщина в передодні важних рішень.

„N. W. Tagblt.“ остерігає перед надто оптимістичним осуджуванєм міжнародного положеня і витяганєм звідси далеко йдучих висновків з причини привертення контакту між міністерством заграничних справ а консулямі в областях, занятих сербським військом (за згодою сербського правительства вийхав вже консуль Теодор Едль до Прізрені, щоби перевести слідство в справі консуля Прохаски — прим. Ред.). Задоситьучиненє бажаню Австрії було само собою зрозуміле. Цофненє Сербії в справі Прохаски було конечною річчю. Однак з тих фактів не можна вносити, немов би і інші квестії набрали корисного звороту. Деякі сербські дєвєники під впливом англійської печати накликують до відвороту, однак сербське правительство в альбанським патаню і справі адрийського порту доси нічого не вдіяло і, здає ся, що бажає переволіти сї квестії аж до скликаня європейської конференції. Супроти того відєвські дєвєники стверджують, що в європейській конференції лише в такому случаю інтересовані великодержави могли би взяти участь, коли би з гори знали, що їх жаданя будуть узгляднені. Доси однак з ніодної сторони не висказано думки, що спірні питання мають рішатися на європейській конференції. Коли вачаті мирові перєговори доведуть до висліду між балканськими державами і Туреччиною, то тоді ліквідація поодиноких справ не буде домагати ся скликаня європейської конференції.

„N. fr. Presse“ репродукує депешу від консуля Прохаски в відповіді на запит про его здоровлє. Депеша має дату: Прізрен, 17 листопада, 4:30 по полудни і звучить: Перервану телеграфічну сполуку власне направлено. Телеграму вашу я одержав. Дякую за запит. Маю ся добре і відізджаю до Скопле. Консуль Прохаска.

Відмінно звучить депеша, яку одержала „Die Zeit“, іменно після вістий з Білгорода Прохаска не перебуває вже в Прізрені, лише мав вийхати до Відня. Ся вість, на думку „Die Zeit“ радше може відносити ся до консуля Пахіого Консуль Едль (слідчий судия для справи Прохаски при вийзді до Прізрену,

скомунікував ся в Білгороді з послом Угровоном. „Die Zeit“ твердить, що сербські дєвєники подають вість, начеби консуль Прохаска інтервенював у сербських властей в справі гнєту католиків, що однак зі сторони католицких св'язаників в Прізрені заперечено.

Про рішенє сербського правительства в справі заграничних консулів на областях, занятих Сербією, довідує ся „Politische Korr.“ з Білгорода: Консулі згідно з сьм рішенєм одержують знов свободу руху, яка доси була обмежена військовими властями. Спеціально прислугуючі консулам права під зглядом листовної і телеграфічної переписки знов признає. Що однак відносить ся до прав, які консулі мають по мысли євстуючих в Туреччині законів, то ті права й на дальше остають в завішеню.

Міністер загранич. справ гр. Берхтольд конферував вчєра з амбасадорами Німєччини і Італії довгий час, опісля удав ся гр. Берхтольд на послуханє до цїсаря. Архієпископ Франц Фердинанд вийхав вчєра до Берліна. Наш цїсар повертає нині до Відня, а також німєцький амбасадор гр. Чіршки повертає з Будапєшту до Відня.

Російські інтриги проти Австро-Угорщини.

„Die Zeit“ твердить, що в теперішнім критичнім тяжкїм вчєрашня днина становить кульмінаційну точку. Послїдував рішучий крок в положеню. Переговори, ведєні з Сербією взяли некористний оборот і відєвська дипломатия має тепер певні інформації, що Росия, мимо мирових вєпєновань Сазанова, перехрецує всі плани Австро-Угорщини, а діяльним є в сїй мірі російський посол в Білгороді, Гартвіг, який працює за дозволом російських правительственних кругів. Австрійська дипломатия вже знає що властивим ворогом не є Білгород, але Петербург.

„Die Zeit“ твердить, що цїсар мав супроти близьких осіб висловити ся про положєнє, що є дуже поважнє, дальше подає сєй дєвєник чутку, яка кружляла вчєра серед делегатів в Будапєшті, а котра говорить, що Росия старає ся зблизити ся до Румунії і жертвувала Румунії на случай союзу з нею Буковину (!) і Семигород.

Мовчи язичку!...

Розказ російського міністерства війни оголошує, що цар дізнав ся, що ріжні військові особи розповсюднили в суспільности невірні (!!) чутки про воєнні приготуєнє і мобілізацію. Балакуєнєв буде міністер остро карати.

На полі бою.

Вчєра наспіла була радісна вістка з Софії: З причини розпочатих переговорів з Туреччиною, болгарське військо, яке стоїть на лївї Коталджа, одержало приказ здержаня в ворожих кроків і полишеня ся на дотеперішних становищах.

„Temps“ доніс на підставі віродостойних інформацій, що балканські держави роблять завішенє оружя зависимим від отсих умовин: 1) відданє Скутарі, Яніни і Адриянополя; 2) опорожненє лінії Коталджа; 3) поміщенє турецької армії в місцях з гори визначених; 4) заперестанє дальшої висилки війска з Малої Азії до Європи.

На жалє нинішня урядова телеграма з Царгорода розвіяла гарні надії: Рада турецьких міністрів рішила предложені Болгарією умовини завішеня оружя відкинути і війну дальше вести.

Про се рішенє доносять таке з Царгорода: Рада міністрів радила вчєра цілий день над мировими умовинами, предложєними російським амбасадором Гірсом що до завішеня оружя і заклучєнє мира. Рада міністрів в виданім комунікаті заявляє, що з оглядом на те, що предложєні умовини є не до прийнята, начального вождя турецької армії Назіма пашу, який одержав повновласть до переговорів, повідомлено про сї умовини і донесено єму, щоби на случай, коли би відпоручники балканських держав були уповновласнені до зміни сих умовин, перєговорував з ними і уложив умовини можливі до прийнята, про котрі однак має донести до Царгорода. Аж до предложєнє нових, можливих до прийнята умовин, має вести війну дальше.

Битва під Монастиром.

Після урядового звіту битва під Мона-

стиром вела ся на лівій, довгий поверх 40 км. Число ранених Турків, збігців і пійманих в полон каже вносити, що турецька армія числила 70 до 80 тисяч людей, а також 100 армат. Всі турецькі становища, які находили ся на північний захід від міста, були укріплені. Прогнане Турків з сих незвичайно користних становищ забрало багато жертв. Сербська артилерія ділала незвичайно успішно. Сербська піхота мусіла посувати ся на терені обнятих повенню і наражена була на великі втрати. По занятю найважливіших становищ сербським військом, Турки старали ся продістати до Охриди, а коли сей намір не вдає ся, почали втікати. Під охороною мраки одна турецька дивізія зуміла втечи до Фльоріни. Описля втеча відбувала ся у всіх напрямках в цілковитім переполосі.

Протягом сеї 4-днєвої битви погубило, або віднесло рани 20.000 Турків. Також Сербі мали великі втрати, але значно менші, чим Турки. Вже в другім дні битви Сербі здобули одну гірську батарею і чотири обложні армати. В останнім дні сербська дивізія здобула 36 пільних армат. Що до решти добічї нема ще точних вістей. Сербська кіннота здоганяла Турків.

Битва під Монастиром була одною з найстрашніших в теперішній війні.

Головна квартира сербської армії перенесла ся з Прілепу до Монастиря, де наслідникови престоло устроено велику овацію. Заряджено здогонюване турецького війська, що цофає ся до Охриди і Дебару.

На лівій Каталджі.

Депеша начальника вожда Назіма паші доносить, що Болгари оставили насипи, які усяпав по 30-днєвнм поході і цофнув ся о 7 кілометрів від оборонної лівії. Сильний відділ, висланий за ворогом на звідини, найшов багато ранених, а також воєнного матеріялу. Вачено також багато непогребаних трупів.

„Ікдам“ пише, що вислід сих розвідин свідчить, що Болгари є вичерпані і вичерпані, тому цофнули ся і остануть в дефензиві.

Акція грецької армії.

Наслідник престоло кн. Константин телеграфує з Баніци під оводішною датою: Моя армія, перейшовши провал Гарніково і Терлі-дервен, розвинула ся на лівій Томгердані-Фльоріна і заняла Фльоріну. Турецька армія, яка заатакована Сербам цофнула ся, в великій неладі машерує до Фльоріни, бо Сербі відтяли їй дорогу до Резни. Забрали ми багато воєнного матеріялу і амуніції. Турецьке військо, що цофає ся в напрямі Фльоріни, числить 30.000 людей.

Сутички на морю.

Онодішньої ночі чотири болгарські торпедовці, побачили турецький кружляк „Гамідіє“ о 40 миль від Варни. Два торпедовці зблизили ся до кружляка і вислали кілька торпед, які трафили в турецький корабель. „Гамідіє“ дав сигнали ратункові. Другий турецький корабель надпливув і стріляв до болгарських торпедовців, почім турецькі кружляки поплили. Болгарські торпедовці з незначними uszkodженнями причалили до порту. Один моряк ранений. Ходить поголоска, що „Гамідіє“ мав потонути. З причини темряви не можна було ствердити сего факту, урядового потвердження нема.

З Царгорода доносять про те саме: Кружляк „Гамідіє“ заатакувало 6 болгарських торпедовців. Два торпедовці потонули.

Під Скутарі.

Комендант турецького війська в Скутарі Ессад паша мав довести чорногорському королеви Миколі, що навіть на случай, коли би о держав приказ в Царгорода, щоби піддав ся, буде дальше боронити ся.

Домагання Румунії.

„Köln. Zeitung“ доносить, що між Болгарією і Румунією не прийшло до ніякого порозуміння в справі винагороди якої домагає ся Румунія. Як зачувати, Румунія не хоче вдоволити ся Силістрією і її околицею, але домагає ся відступлена части болгарської області, положеної між Рущуком а Варною і морем. За те Болгарія хоче відступити Румунії лише часть Добручі між Силістрою і Варною.

Голоси англійської печаті.

„Times“ пише: Сербія нищить блеск

своїх побід через нерозумне і провокуюче становище супроти Австро-Угорщини. Ціла Європа була готова початок відродження старого сербського королівства прийняти зичливо, але Сербія сама все робить, щоби добру опінію, яку лише що зискала, знова знищити. Також евентуальна недискреція консуля в Прізрені не може оправдати поведення сербського правительства, котре унеможливило консулям комуніковане із своїми висшми властями. Ніхто не може дивувати ся, коли таке порушене міжнародного права приневолить Австрію до вислання до Сербії рода ультімату. Коли би Сербія стояла при своїм становищі, то сама припише собі вину легковаженя ві зі сторони Європи. Сербське правительство може бути пересвідчене, що європейська прилюдна опінія порішила уникати ізза Сербії заколоту в Європі.

Противастрійська демонстрація в Варшаві.

Вчера на двірці віденьської залізничі в Варшаві прощано оваційно якогось студента Болгарина, що відїздив на війну. Брало участь в сїм прощаню около 400 студентів виключно Росіян, а також кількадесятьох інших Росіян. В повороті з двірця ціла ся „чесна компанія“ устроїла демонстрацію перед австро-угорським консулятом в Єрусалимській алеї, співаючи російські пісні і гідносячи оклики проти Австрії. Поліція старала ся перешкодити демонстрації і арештувала 40 демонстрантів.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Ераста і Олімпа; римо-кат.: Клімента. — В неділю: руско-кат.: Мину муч.; римо-кат.: Івана.

— **Хрестини** новонародженого сина архієпископа Франц Йосифа і архієпископа. Зити, відбудуть ся в понеділок о 2. год. по пол. на замку Вартгольд, у стіп Семерінга, недалеко Райхенау. В тім замку уродив ся наймолодший архієпископ, третій з черги наслідник престоло. Новонароджений одержить імена: Франц Йосиф і 15 дальших імен, межі ними Карло і Оттон. Хрестиним отцем буде цісар Франц Йосиф I, а коли би цісар не міг прибути до Вартгольда, заступить его наслідник престоло архієпископ Франц Фердинанд. В Вартгольд і Райхенау роблять величезні і величаві приготування на прибуте цісаря і на свята хрестин. Буде се в історії може одинокий случай, коли в каплиці в замку Вартгольд буде цісар разом з трома наслідниками престоло, іменно: цісар Франц Йосиф I ур. 18. вересня 1830 р., наслідник престоло архієпископ Франц Фердинанд ур. 18. грудня 1863 р., его наслідник архієпископ Карло Франц Йосиф ур. 17. вересня 1887 р. і ще его наслідник архієпископ Франц Йосиф ур. 20. листопада 1912 р.

— **Виборча реформа і український університет.** З Відня доносять, що гр. Штіргк пропонує нові предлоги в справі виборчої сойм. реформи, а мін. просвіти Гуссарек знова в справі українського університету.

— **Переслідуванє Українців в Росії.** Є ще дві „Просвіти“ на Україні, а се в Катеринославі і в Каменці подільській. Москва вже і до них добрав ся. Оноді уряд замкнув відділ (філію) катеринославської „Просвіти“ в селі Каменці. Причини закрити не знає.

— **„Рада“ про львівську демонстрацію.** „Вчєрашні телеграми“ пише київська „Рада“ з вітїрка в передовиці — сповіщають про бійку, що стала ся минулої неділі між українськими студентами і москвофілами та про антиросійську демонстрацію у Львові і в Чернівцях. Ми не маємо ще відомостей про подробиці сеї бійки, не знаємо й причин, що привели такий заколот одночасно в двох великих містах Австрії. Але якіб не були мотиви, що викликали останній подї у Львові та в Чернівцях, ми не можемо не осудити учасників свх демонстрацій. В культурній стороні боротьби і протесту проти всякого насильства. Ми з захопленням стежили за безперестанною боротьбою українського соймового клубу у Львові проти Поляків; ще більше вражінє й признанє справила на нас надзвичайно відважна й повна саможертв обструкція парла-

ментарних українських послів у Відні. Одна тривайцятигодинна промова посла Л. Бачиньского звернула на себе увагу всего світа і примусила австрійський уряд уважнїше ставитись до українських вимог. Але коли молодіж чи то польська, чи українська, чи москвофільська купами ходить по улицях, і під покривцем ночі розбиває шиби в вікнах, шпурляє каміннями і навіть хапає ся за револьвери, то тут нічого доброго не можна сподівати ся. Ранїше читали ми про подвиги в сьому роді самих тільки польських галицьких студентів, тепер, на жаль, бачимо, що за прикладом Поляків пішли й українські студенти в Австрії та москвофіли. А ще сумнїйше, що сї некультурні звичаї останнім часом переносять ся і до Росії, як се показали „подвиги“ київських „орлят“... Такий спосіб боротьби ми повинні вважати некультурним і не тільки некорисним, а навпаки дуже шкідливим для Українців як в самій Австрії так особливо в Росії.

— **Розмова монарха з д-ром К. Левицьким.** По онодішнім делегаційнім обїді розмовляв цісар в Будапешті з тими послами, які перший раз засїдали в делегаціях. Перед обїдом розмовляв з предсїдниками обох делегацій і спільними міністрами, також з предсїдниками кабінетів Лукачом і Штіргком. Дуже довго розмовляв монарх з гр. Берхтольдом. По розмові з іншими делегаціями говорив цісар і з д-ром К. Левицьким. Монарх звернув ся до голови українського союзу з такими словами: Тепер маєте в Галичині важну справу до полагоди: угоду межі Поляками а Русинами. — Др. К. Левицький: Так, Найяснїйший Пане! Ми маємо дві вельми важні справи до полагоди, а іменнє український університет і соймову виборчу реформу. — Цісар: Український університет є важною справою, але не менше важною є також соймова виборча реформа. Тут розходить ся о мирне пожитє межі обома народами в краю. Як загалом виглядає в краю? — Др. К. Левицький: Відручне письмо Найяси. Пана зробило дуже добре вражінє, а головнє супроти москвофільської агітації. Правительству повинно перевести сю справу як найскорше, щоби наша уміркована політика могла виказати ся перед українським народом якимсь добрим успіхом. Також і в угодовій акції повинно правительству взяти діяльну участь, щоби довести до скоршого порозуміння межі обома народами. — Цісар: Правительству се зробити.

— **Відзначенє нашого земляка.** Тит. секретар легаційний консуль Константин Білінський одержав ордер Зелїзної Корони III. клася. П. Білінський є сином пок. крїлошанина львівської Капітули о. Емільяна і від кількох лїт є консулем в Яїїї в полуднєвій Альбанії.

— **Протиросійські демонстрації в Чернівцях** описує „Нова Буковина“ отсими словами: Українське студентство в Чернівцях устроїло сеї неділі віче, де запротестувало проти переслідуванє Українців і українського руху російськими властями. По вічу удали ся всі учасники під російський консулят. відспівали українські патріотичні пісні, при чім при окликах „проч з царатом“ і „ганьба“ вибито також шиби в консулят і обсищено дїм чорнилом. Зробивши чотири демонстраційні променади перед рос. консулятом розійшли ся всі учасники спокійно домів. Та зараз в годину пізнїйше прийшла вістка, що двох студентів арештувала поліція на ринку, nota bene ще й таких, які навіть не брали участі в демонстрації. Другого дня пішла ревнїсть поліції ще дальше і она арештувала дальших 24 студентів і тримала їх в голоді аж до першої години в ночі замкнених і аж на інтервенцію послів Василька, д-ра Галїва і Семаки випущено їх на волю, а п'яťох відставлено до суду, звідки їх випустили аж вї вторник о 10-їй годині в ночі.

— **Цінний скарб** знайдено з початку жовтня на Полтавщині в переяславському повіті. Всього найдено 8 фунтів золота та срібла. Монети переважно східного походження: є трохи й західно європейських. Для українських археологів і нумізматів найцікавіші три дуже ясні гарні цілі монети і чотири шматки монет великих князів: Володимира Великого і Ярослава. Переяслав, де знайдено сей скарб, заснував Володимир Вел. 993. року. На думку проф. Маркова поведєне київських князів з монетами ясно доказує, що чеканили сї монети зовсім не для потреби, бо в старій Русі було доволі східного срібла, а виключно з цілюю наслідуваня візантійських звичаїв.

Скарб закопано в добі Ярослава в XI. столїті, але більшість монет в ньому належить до X. віку.

— **Відомін української демонстрації.** Як звісно, в неділю арештовано підчас протиросійських демонстрацій 9 осіб. Були се студенти університету, гімназисти і люди різних авань. З тих 3 увільнено по переслуханю, а 6 відіслано до в'язниці карного суда. Разом з п'ятьма арештованими сидить тепер в слїдчій в'язниці 9 осіб. Всі будуть відповідати за злочин прилюдного насильства. Судове слїдство веде судія Гехт.

— **Шпиґунство і православна пропаганда.** „Прикарпатская Русь“ доносить, що перед кількома днями переведено трусеницю в домі Івана Волчка Кульчицького в Посаді ольхівській коло Сянока, який мав займатися шпиґунством і пропаґандою православя. Вислід трусениці держить поліція в тайні.

— **Невдалий замах на царя.** До Відня доносять, що дня 18. с. м. старав ся хтось виконати замах на царя підчас его подорожжя зі Спалі до Царського Села. На зел. двірці Козлова Руда перед Петербургом, вирвано шини на обох шляхах і наложено каміння. Замах викрито однак завчасу.

— **Як зранено Прохаску?** Оден з купців, який прибув зі Скопле до Білгорода, так описав дописцеві „Reichspost“ занятє Сербамі Прізрені. Альбанські збігці, які прибули до Скопле, розказували нам дивні річі про занятє Прізрені. Сербі уладили серед католицьких головнє альбанських мешканців різню і як зачувати, зранили тяжко баґнетом австрійського консуля Прохаску. В будинку консуль скоронило ся много альбанських родин і віддали ся в сей спосіб під покров Австрії. Сербі не зважали однак на то, що на будинку висить австро-угорський прапор. Мимо сего, що в вікні явив ся консуль і пригадав сербському офіцерови, що се місце на основі міжнародних прав є неврайським, зажадали напасники добровільного отвореня брами, грозячи, що в противнїм случаю отворять собі самі вистрілами армат. Консуль старав ся ще раз запротестувати, вікниці однак, знаючи що арматні стріли наробили би много нещастя в гурті зібраних на подвірї альбанських жінощин і дітей, вволив їх волю. Тоді вдерли ся Сербі зі скаженостію, з найженими баґнетами, на подвірє і почали масакрувати все, що лише впало їм в руки. Тіла убитих дітей викидали на улицю, знущаючи ся над ними в страшний звїрятий спосіб. Рівночасно до урядової кімнати консуля Прохаски впала инша громада напасників, але застала замкнені двері. В одній хвилі виломано двері. В тім часі одержав консуль Прохаска, який до кімнати протестував проти нападу сербських „героїв“ на консулят, тяжку рану від баґнета. Що дальше стало ся, сего розказуючий не знає, бо ті, від яких се чув, ратували ся утечою. Дім консуляту ограблено, архів знищено, а подвірє перемінило ся в одну червову калюжу крови.

— **Хто марнує неужитки,** замість зложити їх на У. П. Т., марнує загальне добро.

— **Брїдська тарабарщина.** Фейлетонїст „Рада“ пише на тему тарабарщини уживаної „Галї-навїном“ ось як:

„Люблю на сон грядущий прочитати „Галичанина“ і полюбовати з прекрасної російської мови, яку він „насаждаєть“ поміж галицькими „українофілами“. Мати Боже! де їх береть ся стільки, отих усяких українофілів, мазепинців і т. п. ворогів вселюбезного отечества!.. А вперті які! Ти їм „прекрасный русский язык“, а они тобі свою „мову“, вигадану ще Батисом і его сотрудниками, як каже катеринославський земець, п. Яковлев. Проте, стривайте.. на чім я зупинив ся? Ага: „Ужасное злодїяніє произошло на дняхъ въ цегольнѣ Бара во Львовѣ. Занятый тамъ робочій Из. Сидорович пришелъ въ субботу раньше обыкновенно въ цегольню, а такъ якъ оставелся ему еще цѣлый часъ до начала работы положился въ цегольный каминъ въ цѣль обогрѣтія и заснулъ... Великий Тургенев! де ти? чи чує твоє ухо дивную сімфонію вельминого слова російского, збуджену до життя гр. В. Бобрїнським серед народу, який продав себе за прускі марки? Панове Болотов і Хижняк! обліште вашу працю витвореня нового койне для кременчуцького „населенія!“ виписице для нього „Галичанина“, й співайте „нині одпущаємъ“. Ось слухайте далі: „Когда то замѣтили два другіи робочіи Станиславъ Амскій и его сынъ Михайлъ, бросили въ каминъ въ соломѣ, подо-

жгли ю, послѣ чого бѣжали. Сидоровичъ отнесъ тяжелья попаренія и въ грозномъ состояніи отставили его въ больницу. Собѣжавшихъ злоумышленниковъ, причина злодѣянія которыхъ неизвѣстна, ищеть полиція. („Галичанинъ“, №-о 241). — Яка краса — відродження серед заблуканих галицьких овець чудового „русского языка“!

— Прикарпатская Русь зложила в „Защиті землі 35.000 корон. Видно, що „флота“ прибула...

— Духовенство в IV. російській думі. З обчислення синода видно, що в IV. думу вибрано 43 священників і 2 єпископів. Із священників послів оден октобрист, 3 націоналісти, 20 правих і 19 крайно правих. Головою духовенства в думі вибрано кременицького єпископа Миколая. Скінчив він два університетські видлі.

— Жертва мороза? Зі Зборова доносять, що дня 9. с. м. найдено о 8. год. рано на двірському полі в Перепельниках тіло 22-літньої Матрони Дяківної, дочки селянина з Гукаловця. Дяківна вийшла була попереднього дня на празник до сусіднього села Волчовець, а вертаючи пізною ночю імовірно зблудила і замерзла.

— Холера. На помості англійського пароплава „Badian“, який приплив з Одеси до Царгорода, стверджено у одного з подорожних холери.

— Напад опришків на поїзд. З Катеринослава доносять, що там задержали опришки при помочі хибного знаку поспішній поїзд і обробували 30 подорожних. При тім зранили одного кондуктора.

— Вісти з Бірні. Вчора віджив знова настрій на біржах, який був підупав в останніх двох днях. На полішене склали ся спокійніші вісти з Балкану. Як у Відні, так і в Берліні, підскачили доволі значно курси головних паперів. Тимчасом дорожнїють що раз більше гроші. Оноді підвищив саксий Банк в Дрезні процент на 6 1/2, а се головню з причини величезної потреби кредиту в саксий промислі, який много потерпів в наслідок мораторій в балканських державах.

— Турецкі офіцери і жовніри в Знаїмі. Останньої суботи прибуло до Знайма на Мораві 11 турецьких офіцерів і 200 жовнірів, які з оружем в руках перейшли австрійську границу, пофакуючи ся в Савджака перед Чорногорцями. В місті привчали їх сердечно. На залізничній двірці зібрала ся досить численна публіка, а офіцери 12. п. п. витали турецьких гостей, межі якими був також військовий духовний, в білім фезі. Як офіцери, так і турецькі жовніри були убрані в одяги з чак, які одержали безпосередно перед вибухом війни. Всі виглядали досить добре і весело, не роблячи, як зазвичай дописець одного з віденських дневників, приваємше вражіння війська недостатків і побитих. По короткій команді одного з турецьких офіцерів, устало ся 200 жовнірів зараз в рядях і помашували уліцями: залізничною і віденською до касарень Клостербрік. Їм товаришили многі австрійські офіцери і много цікавих видців. Жовнірів розміщено в касарні, а офіцерів і духовного в офіцерській касині, де виявляла ся жива розмова в французькій мові, якою турецькі офіцери добре володіють. Ї вони по найбільшій часті жонаті і задумують небаком сировадати сюди свої родини. Відчувають однак недостатку гроша.

По прийнятю в касині, удали ся турецькі офіцери до міста, щобі покупити собі цивільні одяги. Мусіли однак дати вперед слово чести, що не опустять хвилево Знаїму і з сеї причини не мають над собою військової контролі. Всі они, як офіцери, так і рядовики одержують подібні гажі, як австро-угорські. Они привезли з собою також кухарів. Всі копшти поносить 12 полк піхоти, які відтак єму зверне ся. Рівнож і до Будапешта прибуло з Боснійського Броду 600 турецьких жовнірів. Відішлють їх до міст, де стоять військові залоги. З Ліберца доносять, що там прибуло 200 турецьких жовнірів і офіцерів, які утїкли з поля борби. На двірця повитав їх командуючий генерал Фідлер і многі офіцери. Турків розміщено в касарні. Турецькі офіцери розказують, що кілька днів перед вибухом війни нічо про се не знали. По 17-денній борбі, бачучи перевагу ворога, не мали иншого виходу, хіба утечу.

— Реформа російської каторги. Головний заряд в'язниць в Росіи виготовував начерк реформи каторги, в якій будуть заведені важні зміни в відбуванню тяжких робіт. Іменно має бу-

ти зовсім знесена сибірська каторга. В'язниці для засуджених на каторгу будуть розміщені по всій російській державі, при чім тяжкі роботи будуть організовані в кожній з тих в'язниць відповідно до місцевих економічних умовин. Є також в начерку поневольні роботи виключно в обсягу праці, яка має принести загально державний хосен, як пр. видобуване золота, камінного вугля і м. Також мають знести перехід засуджених по відбуттю кари на т. зв. заслани, як також перестануть естувати каторжні гурти поза мурами в'язниць. Замість поневольного заслання, будуть віддавати під політичний надзир, а намість переносу до позав'язничних гуртів, має бути установлений закон про передерчинцеве услівне освободжене. Жінкам і родинам засуджених буде заборонений добровільний виїзд разом з ними на каторгу, бо практика пересвідчила, що ті родини дуже часто мусять зносити в чужих місцевинах нужду, що більше допускають ся навіть злочинів. Реформа каторги на висше згаданих основах буде вимагати дуже значних фондів і буде розложена на довгі літа.

Оповіді.

— Красва Рада шкільна перенесла О. Кубічку, учит. 1-клас. шк. в Угерцях, на посаду учит. до 2-кл. шк. в Балигороді; перемінила 5-кл. муж. і жен. шк. в Бориславі в дрогибицьким окрузі на 6-кл., 2-кл. шк. в Хлібичині лісній в коломиїським окр. на 4-кл. і 1-кл. на 2-кл.: в Мриголоді в сянїцїм, в Головецьку в старосамбірським, в Кошилівцях в залїцицьким, в Завадові в стрийським і в Шманьківцях в чортківським окрузі; зачислила книжку п. з.: „Геометрия для 1. класи середних шкіл. За підручником проф. Р. Суппаніча зладив проф. Іван Сітницький. Жовкв 1912. Накладом автора“, між книжки дозволені до ужитку в галицьких середних школах. Ціна примірника 60 сот.

— Перенесена. Міністер судівництва переніс радників краєвого суда: д-ра К. Зенту з Черновець до Сучави і д-ра Р. Пораса з Сучави до Черновець.

Телеграми

з дня 22. листопада.

Бігород. (ТКБ). Сербське військо заняло Фльорину.

Бігород. (ТКБ). Австро-угор. консуль Єдль по довгий нараді з послом Угроном виїхав до Прізерну в товаристві вишнього урядника сербського міністерства загр. справ.

Царгород. (ТКБ). Два російські кружляки причалили до Сангулдак над Чорним морем.

Царгород. (ТКБ). В условинах, предложених чотирма державами що до розв'язу і закінчення мира, міститься се домагане відступлення їм цілої Туреччини, з виїмком Царгорода.

Лондон. „Daily Express“ довідує ся, що на случай упадку європейської Туреччини, справа переміни Єгипта в англійську провінцію буде справою всего кількох місяців.

Краків. Помер ту б. посол до державної ради кс. др. Мих. Жигулінський.

Відень. На вчерашній засіданню правильної комісії палати послів, українські послы Романчук і Евг. Левицький устроїли сецесию, подаючи за причину, що комісія прийняла внесок референта, щобі правительственным предлогам в справі бюджета, контингенту окрежата і торговельних договорів признати особене управлїйоване трактоване. До протесту українських послів проти повисшої постанови прилучив ся також італійський посол Бугатто. Українські послы заявили, що в дальших нарадах правильної комісії не возьмуть участи.

Відень. (ТКБ). Найблизше засідане палати вельмож відбуде ся дня 29. с. м. На дневній черзі урядника прагматика.

Рим. (ТКБ). Король підписав рішене в справі утворення міністерства колоній і іменував міністром колоній посла Бертолїніого. Сему міністерству буде підлягати Триполїтанія, Киринайка, Ератрея і італійська часть Сомалї.

Бігород. Ув'язнено ту цукорника Ів. Райзера під замітом шпигунства в хосен Австрії.

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ

„ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20, — Станіславів, ул. Смольни Перемишль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних річий. — Злучила найлучших артистів для виготовлення іконостасів, престолів, кивотів і др. Приймає у Львові золоченя чаш і всякі направи. Зєднала досі загальні признаня. 366(80сс)

!!!Купуйте!!!

одобрений Радою шкільною краєвою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвіньського п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитовій папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руських середних шкіл і дає шкільній молодечі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I. класи середних шкіл, але приналежності иншого підручника й для учеників висших клас, для руських виділових шкіл, для семінарий і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопських бурсах і інститутах, а іза своєї приступності також для наших читалень, для селян і міщан. З хістом може повчити ся з него нашої історії й кожний освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обемистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-малюра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сі листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з почтовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить вислати на висше згадану адресу.

Рух залізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркнутим чисел минутних.

Вїзиз з Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05\$, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.

*) до Ряшева, §) від 15/5 до 30/9 включно що дня, †) до Мпани.

До Підволочиск: 6:10, 10:35, §2:16, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.

†) до Красного, §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Черновець: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55†, 11:00.

*) до Станіславова, †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділю і святю.

До Стрия: 6:00, 7:30, 10:02 §), 1:45, 6:50, 11:25. §) Від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим.-кат. святя.

До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56.

До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*). *) до Рави рускої (лише в неділі).

До Яворова: 8:40, 5:45.

До Підгаєць: 5:55, 4:53.

До Стоянова: 7:55, 6:00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:29*), 2:42, 3:07†, 9:01, 11:30.

†) до Красного, *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Підгаєць: 6:09, 1:21*), 5:15, 10:40 §).

*) лише до Винник, §) до Винник лише в суботу і неділю.

До Стоянова: 8:12, 6:17.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6:28, 1:40*), 5:36, 10:59 §).

*) лише до Винник, §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішній зі Львова до Підволочиск відїздить о год 2 мин. 16 по полудни з перону 2. Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мин. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мин. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Локальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6:02.

Асекуруйте своє майхо від огню

В „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щобі на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тільки в руських товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руського тсвариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати забезпечення селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносив зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінтелів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, рентя).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ архітекта ВАСИЛЯ НАГРНОГО у ЛЬВОВІ, Ринок 36 (дім „Народної Торговлі“) згл ул. На скалці 3. виготовляє пляни і кошториси на будівлі церков, домів парохіальних, народних домів, читалень і прочі будівлі.